

Quan es va estrenar?

El *Diccionari de la literatura catalana* dedica un article a l'obra de Joan Oliver *Allò que tal vegada s'esdevingué*, i ens informa que es publica el 1936, es revisa el 1970 i finalment queda inclosa al volum *Teatre original*, del 1977. Però quan va ser estrenada? Seria interessant de saber si es va estrenar el 1936 o el 1970, per exemple.

No l'ensuma

Umberto Eco posa el lector a can Rumia gràcies a Random House Mondadori. Segons la versió d'*El cementiri de Praga* encarregada per l'editorial a Carme Arenas, escriu això: "La Farina ja estava escopint verí contra tot allò que sabia dels camises vermelles." Quan Eco diu que la Farina escopia verí "contro tutto ciò che sapeva di camicia rossa", el "sapeva di" no vol pas dir 'sabia de', sinó 'feia olor de'. És a dir, Eco escriu "feia olor de camisa vermella".

Aiguabarreig

Amadeu Hurtado (*Quaranta anys d'advocat*, Edicions 62) parla en dues ocasions de Cipriano Rivas Cherif, el cunyat de Manuel Azaña. A l'índex apareix, per sorpresa, envoltat de diversos Rius: després de Francesc Rius i Tauler i abans d'uns altres Rius que havien d'anar abans del primer: Isidre Rius, Trinitat Rius i Manuel Rius i Rius.

Garrigues massa denses

El DIEC1 i el DIEC2 diuen que una garriga és sempre un "matollar dens", cosa que el Fabra no deia pas. Discrepen de l'Alcover-Moll ("terreny no conreat, poblat de mates i arbusts i d'arbres no gaire grossos") i el PD ("conjunt de plantes baixes i de fulla dura, entre les quals predomina el garric"). El GD62 diu que el nom pot identificar una comunitat vegetal mediterrània subaribustiva molt densa, però també una comunitat vegetal mediterrània formada per arbustos baixos, sense que hagi de ser densa.

Josep Piera actualitza el dir antic d'Ausiàs Marc tot respectant-ne el to contundent dels decasíl·labs

"Així com cell qui en lo somni es delita/ e son delit de foll pensament ve,/ ne pren a mi, que el temps passat me té/ l'imaginar, que altre bé no hi habita./ Sentint estar en aguait ma dolor,/ sabent de cert que en ses mans he de jaure,/ temps d'avenir en negun bé em pot caure:/ aquell passat en mi és lo millor."

És Ausiàs Marc. Josep Piera (Beniopa, Gandia, 1947) l'ha girat al valencià modern, i el resultat és aquest: "Com qui gaudeix en somnis de plers/ que li vénen del seu pensament foll,/ aquí estic jo, que tinc el temps passat/ com l'únic bé que m'és imaginable;/ perquè ara sent el dolor a l'aguait,/ i sé segur que en mans seues cauré,/ com que el futur cap bé no m'ha de dur./ Aquell passat és el meu temps millor."

Com va fer un altre poeta, Carles Duarte amb Jordi de Sant Jordi, Piera modernitza una selecció de poemes d'Ausiàs Marc, operació que porta a bon port un objectiu doble. Per una banda, la creació de poemes nous, de comprensió fàcil i ràpida, que diuen el mateix que expressen els poemes originals. I per una altra, la possibilitat de tornar al poema ausiasmarquià amb tots els coneixements necessaris per a copsar-lo a la primera, com feien els coetanis del poeta.

Aquest doble objectiu és el que ha fet néixer la col·lecció de l'Editorial Barcino inaugurada pel Jordi de Sant Jordi de Duarte i ara prosseguida per l'Ausiàs Marc de Piera, "Tast de Clàssics".

Segons Piera, la versió manté la contundència del dir d'Ausiàs Marc, a més de la llengua valenciana. La idea era actualitzar el dir antic tot respectant el to i el ritme sentenciós dels seus contundents decasíl·labs. La tria, que consta de quinze poemes d'extensió ben diversa, s'ha fonamentat en la possibilitat de fer servir els decasíl·labs típics de Marc, a més d'agrupar els poemes més intensos i aquells que els lectors poden reconèixer amb facilitat.

Així, l'antologia dóna compte de "la temàtica actual i contemporània de l'obra marquiana, on es parla dels conflictes de l'ésser humà, "ja que la vida passional i tempestuosa de Marc és la que es veu als seus versos".

Les màximes dificultats que la poesia d'Ausiàs Marc encara planteja a molts lectors cultes, considera Piera, no són les que deriven de la fondària conflictiva, realista i apassionada del seu personal pensament poètic, ni de la seva fidelitat a una mètrica, sinó de la llengua mateixa, durant segles menystinguda, que sovint ha obligat els lectors moderns a enfrontar-se als versos marquians mitjançant traduccions, cosa que n'ha dificultat i n'ha enfosquit la lectura, i hi ha afegit dubtes, enigmes i complexitats.

Per a Piera, Ausiàs Marc és un poeta poc llegit, més citat i reconegut acadèmicament que no interioritzat i interpretat pel seu profund dir propi, "que és allò important en un poeta", i això que es tracta d'un dels grans creadors de la tradició literària catalana, d'un dels nostres clàssics més vius.

Josep Piera permet de copsar Ausiàs Marc amb facilitat, gràcies a la col·lecció "Tast de Clàssics", de Barcino.